

~~Z A N A Š E S E L O~~

OTROVANJE MRAZOVCEM

Ova se otrovanja dešavaju baš sada u jesen. Mrazovac pripada ljiljanima, koji imaju lukovicu. On raste na plodnim, a vlažnim livadama Evrope. U sijenu mogu biti primiješani njegovi listovi ili sjemenke. On cvate u jesen, a cvjetovi su mu ljevkastii, ljubičasto crvenkastii. U slijedećem proljeću razvijaju se veliki i dugi kopljasti listovi, sjajno zelene boje. Među tim listovima razvijaju se poslije smeđi jajoliki plodovi. Sjemenke dozore u svibnju i lipnju, a dok su još svježje, bijele su, a sasušene tamnosmeđe boje te okruglo ili obrnuto jajolikog oblika, velike 1—5 mm. Okus im je vrlo gorak i žareći. Svi dijelovi biljke sadržavaju dva otrova: najviše ima ih u sjemenkama, manje u lukovici, a najmanje u lišću.

Kako dolazi do otrovanja domaćih životinja? One se otuju pretežno sjemenkama u kasno proljeće ili na početku ljeta, u jesen uzimanjem cvjetova, a pojedinačno također i lukovicama. Ovi se otrovi izlučuju s mlijekom krava i koza, pa makar da pomenute životinje još ne pokazuju znakova bolesti, t. j. otrovanja, njihovo je mlijeko otrovno, te tako onda mogu ljudi, a i sisančad tih životinja stradati. **Pritom treba još znati, da se otrovnost takovog mlijeka ne smanjuje, ako ga grijeemo, nego se đapače pojačava.**

Znaci otrovanja pojavljuju se na životinjama najranije za 2 sata, a obično za 5 sati. Tada se kod njih zamjećuje gubitak teka, povraćanje, sline i otežano gutaju.

Nadalje se očituju boli u truhuu, t. zv. kolike s trajnijim, češće krvavim proljevom i nadmom. Osim toga otrovane se životinje ponekad napinju na mokrenje, makar da izlučuju i veće količine mokraće, u kojoj se pronalazi krvi i bjelančevina. Rijetko kada prestaje svako mokrenje. Povrh svega toga može se još ustanoviti i neosjetljivost na koži, potištenost ili pospanost, pa dapače i nesvijest, zatim slabosti, koje dosegnu stupanj kljenuti, proširene na stražnjem trupu, pa životinje podrhtavaju, teturaju i ruše se, a ne mogu se podići. Ponekad srce radi uzbuđeno i lupa. Disanje je opet naporno, a zjenice proširene. Osim toga životinje se ponekad uznoje, a noge im se ohlade. Jedna četvrtina do polovine oboljelih životinja ugine prosječno za 1—3 dana.

Budući se mnogo puta uzrok ugibanja neke životinje može ustanoviti tek kod razudbe lešine, treba to učiniti i kod otrovanja mrazovcem. Tada ćemo moći ustanoviti od promjena na sirištu i crijevima, da su otekle sluznice s mnogim krvarenjima, a sadržaj crijeva znade biti često krvav. No osim toga mogu se također pronaći krvarenja i po drugim organima, povremeno i upaljeni bubrezi i masnija jetra.

Kao prva pomoć dolazi u obzir čaj od hrastove kore, koji ulijevamo životinji u usta. No nastanu li već izraziti znakovi otrovanja, ne će više ni sam stručnjak s ostalim mjerama spasiti otrovanu životinju.

Dr. Milan Šlezić

VIJESTI

SASTANAK ODBORA SEKCIJE ZA HRVATSKU

4. X. o. g. održan je II. redovni sastanak odbora Sekcije za Hrvatsku Stručnog udruženja mljekarskih organizacija Jugoslavije. Glavna točka dnevnog reda bila je otkup i ustanovljenje zimske cijene mlijeka. Obzirom na nastupajući zimski period doneseni su prijedlozi u vezi povišenja cijena mlijeku kao i o tome, da se zadrugne organizacije u otkupu više angažiraju.

Zaključeno je, da se sazovu sve mljekarske organizacije i predstavnici zadrugnih organizacija i neki organi Vlasti, kako bi se na zajedničkom sastanku donijele odgovarajuće mjere. Ujedno je govoreno, da se održi i plenum Sekcije obzirom na

neke nepokrivene obaveze bivšeg Udruženja kao i dogovor o novim članskim ulozima članova novog Udruženja. Također se je raspravljalo o pripremnom tečaju za polaganje ispita za zvanje visokokvalificiranog radnika mljekarske struke. Dogovoreno je, da se anketira, kako bi se ustanovio broj interesenata za tečaj i ukoliko ih ima, da se pripremni tečaj organizira kao dopisna škola. Nakon što se pređe stano vito gradivo nastavnici bi se s tečajcima utvrđivali prešlo gradivo. Naglašeno je, da mljekarske organizacije ne mogu više snositi troškove za polaznike tečaja, koji bi dulje trajao. Osim toga predloženo je, da bi bilo potrebno napraviti program za taj tečaj i proširiti dosadašnji mljekarski pri ručnik.